

VYNÁLEZCE KONTAKTNÍCH ČOČEK

Otto Wichterle
(1913–1998)

První brýle určené pro pomoc při špatném zraku jsou doložené od středověku. První kontaktní čočky, které se nasazovaly přímo do oka, vznikly prý roku 1887 – a byly skleněné, takže značně nepohodlné. Od té doby se hledala cesta, jak tyto čočky vyrobit měkčí a lehčí, aby oko tolik nedráždily. Ve 30. letech 20. století se začaly vyrábět z plexiskla. Skutečný pokrok ve vývoji kontaktních čoček však učinil český vědec Otto Wichterle.

Narodil se ve významné prostějovské průmyslnické rodině – jeho otec byl spolumajitelem strojírenské firmy Wikov. Po gymnáziu Otto vystudoval Vysokou školu chemicko-technologického inženýrství (část ČVUT). Na škole zůstal jako asistent až do zavření vysokých škol 17. listopadu 1939. Poté mu nabídly místo Výzkumné chemické dílny firmy Baťa ve Zlíně.

Po osvobození se vrátil na ČVUT, kde se stal docentem. V roce 1952 se stal děkanem nově zřízené Vysoké školy chemicko-technologické (VŠCHT). O šest let později byl ale Wichterle nucen funkci v rámci politických čistek opustit. Zakotvil v Československé akademii věd, kde bylo prostředí politicky přijatelnější. Zde byl jmenován vedoucím laboratoře. Vyvinul se z ní Ústav makromolekulární chemie, jehož se časem stal Wichterle ředitelem. V této funkci skončil opět z politických důvodů v roce 1969.

Jeho nejslavnějším vynálezem jsou gelové kontaktní čočky. Vhodnému materiálu pro ně se na VŠCHT věnoval už od počátku 50. let. Když byl odtamtud z politických důvodů vyhozen, byl přerušen i jeho výzkum. Wichterle se však nevzdal a přístroj na odlévání čoček vyrobil doma o Vánocích z dětské stavebnice. Jeho metoda

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

odstředivého odlévání v rotujících formách byla posléze zdokonalena a v roce 1965 předána za směšné peníze americké soukromé firmě. Výroba Wichterlem objevených gelových kontaktních čoček se v USA rychle rozšířila a několik let probíhaly spory o licenční práva. Komunistický režim se svých nároků v roce 1977 vzdal, aby omezil Wichterleho vliv v zahraničí. Nakonec Wichterle u soudu v USA dokázal, že kontaktní čočky jsou jeho originálním vynálezem. Americká firma, která si právo na Wichterleho čočky koupila, tak díky jeho svědectví získala miliony dolarů, avšak Wichterle sám, Akademie věd ani český stát kvůli hlouposti komunistických vůdců nezískali nic.

SVĚTOVÍ ČEŠI, Příběhy osobností, které proslavili naši zem, Jiří Černý, Jiří Fixl, Jana Jůzlová, Mladá Fronta, str. 70, 72

Doplň následující tabulku.

	<i>Odpověď na otázku.</i>	<i>Citace, která dokládá tvoji odpověď na otázku.</i>
<i>KDO?</i>		
<i>KDE?</i>		
<i>KDY?</i>		
<i>CO?</i>		
<i>PROČ?</i>		

Zkoumavé čtení: systematické zavedení dílny čtení a oborového čtení do výuky na 2. st. základních škol /na víceletá gymnázia v ČR“, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_076/0016346.

Projekt je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci
Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání